

WWF-Norge

Kristian Augustsgt 7A
P. b. 6784 St. Olavs plass
0130 Oslo
Norge

Tlf: 22 03 65 00
Faks: 22 20 06 66
www.wwf.no
info@wwf.no

FISKERIDIREKTORATET	
ARKIV	333
16. FEB. 2009	
SAKSNR.	DOK.NR.
2009 / 3194	
U.O. S	

Fiskeridirektoratet
Postboks 2009 – Nordnes
5817 Bergen

Att: Anne Kjos Veim

12. februar 2009

Høringsvar – forvaltning av ål i Norge

Ålen er listet som kritisk truet (CR) på norsk rødliste, og den er nylig blitt inkludert som en kritisk truet art på den internasjonale rødlisten. Det er sikre tegn på at ålebbestandene er truet over hele verden. Ålen har hatt en tilbakegang over flere tiår, og det er ingen tegn til bedring av situasjonen. Bestanden er på et historisk lavmål i de fleste områder og er fortsatt synkende. Det er beregnet at rekrutteringen i dag bare er 1-5 prosent av det den var i 1980-årene.

Allerede i 1999 fastslo ICES at bestanden av europeisk ål er utenfor sikre biologiske grenser, og at fisket ikke er bærekraftig. Trender i Norge indikerer en slags kollaps i lokale subpopulasjoner.

WWF er svært bekymret for ålens utvikling og mener at fisket på ål umiddelbart må stenges, i tråd med forskernes anbefalinger:

- En totalfredning er det sterkeste virkemiddel forvaltningen kan benytte, og når ålen er kritisk truet, må man ta i bruk de beste og sterkeste virkemidlene.
- Flertallet i arbeidsgruppen nedsatt av Fiskeridirektøren, inkludert alle forskerne, finner en fredningstid på minimum 15 år nødvendig for å gjenoppbygge bestanden.
- Desto strengere vern, desto raskere vil bestanden kunne vokse.
- Regjeringen har lovet å stanse tapet av biologisk mangfold innen 2010. En vedvarende høsting av rødlista arter er ikke i tråd med dette løftet.
- Norge har som forvaltningsprinsipp at livet i havet skal forvaltes bærekraftig, og den nye Havressursloven skjerper kravene til bærekraftig økosystembasert forvaltning og føre-var-hensyn. Høsting av rødlista arter er ikke i tråd med dette prinsippet.
- Nyere forskning viser at den nordlige delen av bestanden kan ha en særlig betydning for gjenoppbygging av totalbestanden. Den nordlige bestanden oppholder seg i saltvann hele livet, og slike bestander er mindre utsatt for sykdommer og unngår farer ved vandring inn og ut av ferskvannssystemene.
- Åluser har betydelig mengder med bifangst, spesielt av kysttorsk og hummer. Det vil si at ålefisket bidrar til fangst av ytterligere to truede og rødlista arter.

Norges ansvar som forvalter

Fiskeridepartementet benytter enhver anledning til å fremheve at Norge topper rangering av ansvarlige fiskerinasjoner. En slik rangering forplikter Norge til å gå foran som en ansvarlig forvalter, og til å påvirke internasjonale fiskerireguleringer til det beste for felles fiskebestander. Fiskerimyndighetene fremhever også at det grunnleggende prinsippet for norsk forvaltning av levende marine ressurser er at denne skal være bærekraftig og basert på beste tilgjengelige vitenskapelige rådgiving. Det er derfor pinlig at Fiskeridirektoratet foreslår en strategi med fortsatt fiske på ål, på tross av at alle nasjonale og internasjonale vitenskapelige anbefalinger krever stans i fisket. En fortsatt høsting av truede og rødlista arter er langt i fra i tråd med prinsippet om bærekraftig forvaltning.

Fiskeridirektoratet benytter dårlig forvaltning i EU som et av argumentene for vedvarende fiske på den kritisk truede ålen. At andre aktører forvalter sitt fiske på en dårlig og uansvarlig måte forplikter altså ikke Norge til å gjøre det samme. En vellykket gjenoppbygging i EU vil kunne få vesentlig betydning for mengden ål i norske områder. Norge har derfor et stort ansvar for å påvirke den forvaltningen og forskningen på ål som foregår i Europa. Norge burde gå foran og skape presedens for forvaltning av fiskebestander og spesielt truede arter. Norge burde derfor umiddelbart stenge fisket etter ål og kreve at EU gjør det samme. Et fortsatt fiske vil ytterligere redusere bestanden, og ikke gjenoppbygge den, noe det har vært et kritisk behov for i over 25 år.

Norge har et i tillegg et særlig ansvar for gjenoppbyggingen, da en stor del av bestanden i våre områder lever hele livet i sjøen, og regnes som å ha større sannsynlighet for vellykket gytevandring. Nyere forskning viser at ål som oppholder seg i saltvann hele livet, er mindre utsatt for sykdommer, og unngår farer ved vandring inn og ut av ferskvannssystemene. Ål som aldri vandrer inn i ferskvannssystemer, er ikke utsatt for parasitten *Anquillicola crassus* (som kan ødelegge ålens svømmeblære), og har heller ikke de samme problemene med forurensing, vandringshindre, turbiner m.m. Ål som lever hele livet i sjøen antas derfor å ha større mulighet for å nå tilbake til gyteområdene i Sargassohavet. Ål i norske farvann kan derfor være ekstra viktig for en vellykket gjenoppbygging av den totale ålebestanden. Dette stiller ytterligere krav til Norge som ansvarlig forvalter.

Fra 13. mars 2008 blir europeisk ål oppført på CITES liste II. Ålen er en av de få kommersielle fiskeslagene som blir oppført på CITES liste II, og det første av fiskeslagene som beskattes kommersielt i norske områder. Dette vil innebære krav om særskilte tillatelser ved eksport av ål, og kan få betydning for eksport av ål fra Norge. CITES-listingen presiserer ytterligere hvorfor det er riktig og viktig å stenge fisket. Dette bør legge føringer for den forvaltningsstrategi og regulering som besluttes.

Vitenskapelige anbefalinger krever stans i fisket og totalfredning i 15 år

Ålbestanden er på et historisk og kritisk lavt nivå over hele utbredelsesområdet, og at den negative utviklingen vedvarer. Fiskedødeligheten er for høy både for glassål og voksen ål (gulål og blankål), mens rekrutteringen til bestanden er på et historisk lavmål, og utgjør nå mellom 1 og 5 prosent av

nivåene før 1980. Særlig de siste 25 år har rekrutteringen til bestanden vist betydelig nedgang, hvilket indikerer at reproduksjonen er vesentlig svekket, og at gytebestanden er kraftig redusert.

Bestanden vurderes å være utenfor sikre biologiske grenser, og fisket er ikke bærekraftig. ICES har i flere år anbefalt stans i fisket, og at det etableres en gjenoppbyggingsplan for europeisk ål i hele dens utbredelsesområde.

Arbeidsgruppens medlemmer fra Havforskningsinstituttet og Universitetet i Oslo presiserer tydelig at en totalfredning i minimum 15 år er den eneste muligheten for å gjenoppbygge bestanden av ål.

Et samlet internasjonalt og nasjonalt vitenskapelig miljø anbefaler stans i fisket. Nå er det på tide at forvaltningen lytter til forskernes råd.

Bifangst

Fisket etter ål foregår i hovedsak med ruser. Ruser er effektive fangstredskaper, men har også en betydelig mengde bifangst av leppefisk, torsk og hummer. Fisket foregår i tillegg i hovedsak i sommerhalvåret når hummeren er fredet. Ihht. Fiskeridirektoratets rapport varierer bifangst av torsk fra 1 til 11 torsk per rusetrekk, og torsk forekommer tidvis i 75-100 prosent av trekkene. Det anslås i tillegg at så mye som over 14 torsk per kilo ål tas i enkelte områder. WWF mener dette forsterker behovet for å stenge ålefisket, ettersom fisket bidrar til fangst av ytterligere to rødlista arter – kysttorsk og hummer.

A. Norsk hummer

Det har vært relativ jevn nedgang i antall hummer fra slutten av 1940-tallet, og bestanden er på et historisk lavt nivå. Gytebestanden har siden 1960-åra vært for liten til å gi gode årganger, og i enkelte områder langs kysten er hummeren fremdeles nesten helt borte. Både arbeidsgruppen for forvaltning av norsk hummer og tidligere Fiskeridirektør Petter Gullestad har anbefalt fredning av norsk hummer både ut fra bestandshensyn og økonomiske hensyn.

B. Kysttorsk

Kysttorsk nord for 62°N er listet som truet på den norske rødlisten. ICES vurderer bestanden til å ha redusert reproduksjonsevne, og at den ikke høstes bærekraftig. Bestanden av norsk kysttorsk har avtatt kontinuerlig siden 1994. Gytebestanden er nær det lavest observerte, og rekrutteringen har minket betydelig. Siden 2004 har ICES anbefalt at det ikke blir fanget kysttorsk, og den anbefalingen gjelder også for 2008.

Norske fiskeres interesser ivaretas ikke ved overfiske av rødlista arter

I følge Arbeidsgruppens rapport har ålefisket liten økonomisk betydning nasjonalt, og antallet fiskere som lever av fisket, er begrenset. En fredning av ål, dersom en forutsetter at det er en fisker per fartøy, vil kun berøre om lag 230 yrkesfiskere og 200 fritidsfiskere.

Den høyeste registrerte fangsten av ål var i 1933, da det ble landet nær 700 tonn ål i Norge. Verdien var på over 18 millioner 2007-kroner. Siden toppen i 1968 har trenden vært kraftig nedadgående, og

fangsten i 2007 var den laveste siden 1952 med en landing på 194 tonn ål til en førstehåndsverdi på rundt ni millioner kroner.

Dette viser at det kommersielle fisket etter ål har falt dramatisk, og grovt regnet taper norske fiskere nå rundt ni millioner kroner per år hvis man sammenligner med da fisket var på topp. Et fortsatt overfiske vil ytterligere forringe situasjonen for ålen, og norske fiskere vil derfor være best tjent med en midlertidig stans i fisket og en gjenoppbygging av bestanden.

WWF støtter derfor ikke Fiskeridirektoratets anbefalinger om at norske myndigheter følger en forvaltningsstrategi som åpner for fortsatt fiske. Nå må norske myndigheter vise handlekraft og stanse fisket på den kritisk truede ålen.

Med vennlig hilsen

Rasmus Hansson

Generalsekretær
WWF-Norge

Nina Jensen

Havmiljøkoordinator
WWF-Norge